

tiende jaargang nummer 2 | 1969

Gierzman

KLEIO

UIT DE INHOUD:

Stukken van de jaarvergadering, maandag 14 april, Utrecht

VERENIGING VAN GESCHIEDENISLERAREN IN NEDERLAND (V.G.N.)

BESTUUR

H. DE RUYTER, *voorzitter*; Kon. Wilhelminalaan 22, Leidschendam, tel. 01761-3657.

C. M. H. BOSCH, *vice-voorzitter*; Borskilaan 7, Bloemendaal, tel. 023-61723.

DRS. G. J. GERBSCHIED, *1e secretaris*; Stadionkade 76 III, Amsterdam, tel. 020-798286.

DRS. A. J. M. VAN DER EERDEN, *2e secretaris*; Essesteijnstraat 4, Voorburg, tel. 070-863757.

M. LEEFLANG, *penningmeester*; Berkenlaan 13, Enkhuizen, tel. 02280-3152; postrekening 128701 t.n.v. de penningmeester van de V.G.N. te Enkhuizen.

A. J. V. M. ADANG, Waalwijk

DR. P. A. M. GEURTS, Leiden

DRS. G. A. J. GIEZEMAN, Voorburg

G. S. SCHAAFSMA, Breda

CONTRIBUTIE

f 25,— per kalenderjaar, het abonnement op Kleio inbegrepen.

LEDENADMINISTRATIE

Aangifte en afschrijvingen van leden dienen te worden gericht aan Administratie V.G.N., Mient 272, 's-Gravenhage, tel. 070-682998. Bij aangifte wordt verzocht mee te delen: naam, voorletters, eventueel titel, bevoegdheid, huisadres, telefoon- en netnummer, adres van school van hoofdbetrekking.

COMMISSIES

DIDACTIEKCOMMISSIE

DR. P. VAN DER MEULEN, *voorzitter*; DRS. J. H. BIERLING; C. M. H. BOSCH; A. C. E. JANSE; O. POLETIEK.

Secretaris: DRS. J. HAM, Simon Stevinstraat 27, Amsterdam 6, tel. 020-51820

Penningm.: MEJ. A. U. M. KAMP, Plantsoenlaan 19, Bloemendaal, tel. 023-56715, postrekening 1561752.

COMMISSIE POSTACADEMIALE VORMING

De gegevens over de P.A.-commissie staan vermeld op de laatste tekstpagina van dit nummer.

KLEIO

Orgaan van de Vereniging van Geschiedenisleraren in Nederland.

Redactie: DR. P. A. M. GEURTS, DRS. H. J. NANNEN, DR. G. J. VAN DE POLL, DRS. G. W. M. TOMASSEN, H. E. DE WOLFF.

Secretaris: DRS. A. C. H. J. VAN NOORT, Oranjelaan 101, Lisse, tel. 02530-4527.

Abonnementen voor leden gratis; voor niet-leden f 15,— per kalenderjaar; studentenabonnement: f 10,— per kalenderjaar. Opgave aan Administratie V.G.N., Mient 272, 's-Gravenhage, tel. 070-682998.

KLEIO DIDACTICA

De nummers 2, 3, 5 en 6 zijn te bestellen door overschrijving van het verschuldigde bedrag (no. 2 en 3 f 1,50; no. 5 en 6 f 2,25) op postrekening 128701 t.n.v. de penningmeester van de V.G.N. te Enkhuizen, met vermelding welk nummer wordt gewenst.

Correspondentie over deze bestellingen: Administratie V.G.N., Mient 272, 's-Gravenhage, tel. 070-682998.

Kleio en Kleio Didactica worden uitgegeven door de V.G.N. in samenwerking met de Stichting Onderwijs Oriëntatie, gevormd door de uitgevers J. M. Meulenhoff - J. Muusses - P. Noordhoff - Nijgh & Van Ditmar - Spruyt, Van Mantgem & De Does - W. J. Thieme.

KLEIO

Tijdschrift van de Vereniging van Geschiedenisleraren in Nederland
(V.G.N.)

T I E N D E J A A R G A N G - N U M M E R 2 - F E B R U A R I 1 9 6 9.

Aan de leden van de Vereniging van
Geschiedenisleraren in Nederland

Het is mij, namens het bestuur, een genoegen u uit te nodigen tot het bijwonen van de jaarvergadering van de VGN op maandag 14 april 1969 te Utrecht. Op de volgende pagina's van Kleio kunt u de agenda en gebruikelijke jaarstukken aantreffen. Voor het openbare deel van de bijeenkomst, 's morgens, staat een bespreking van het interimrapport van de eindexamencommissie op het programma (Kleio, nr. 1 van de lopende jaargang). Het eindexamen geschiedenis in de nieuwe onderwijssituatie is in de Vereniging thans het belangrijkste vraagstuk en behoort tot die problemen waarin de geschiedenisleraren een belangrijke stem hebben in de vormgeving. Een aantal leden van genoemde commissie zal deze discussie bijwonen.

De jaarvergadering wordt gehouden in restaurant "De Poort van Kleef", Mariaplaats 7 te Utrecht. De Mariaplaats ligt 4 minuten gaans van het Centraal Station (de hoofdweg volgen naar rechts). Automobilisten uit het westen kunnen hun auto parkeren aan de Weg van de Verenigde Naties; vanaf dat terrein is er een 8-minutendienst per bus naar het Vredenburg (lijn 7).

U wordt verzocht uw deelname aan de bijeenkomst vooraf te melden bij de penningmeester. Indien u aan de maaltijd deelneemt wordt u bovendien verzocht daarvoor f. 7,25 over te maken op giro 12.87.01 t.n.v. de penningmeester te Enkhuizen, onder vermelding van "lunch jaarvergadering Utrecht".

Namens het bestuur,
G.J. Gerbscheid, 1e secretaris

AGENDA

van de jaarvergadering van de VGN d.d. 14 april 1969 te Utrecht

Openbaar gedeelte

10.00 uur: aankomst en koffie

10.30 uur: opening door de voorzitter

10.35 uur: bespreking van het interimrapport van de eindexamencommissie

12.15 uur: borrel

12.45 uur: lunch,

waarna sluiting van het openbaar gedeelte

Huishoudelijk gedeelte

13.45 uur: opening

1. jaarrede van de voorzitter
2. notulen d.d. 14 april 1968
3. ingekomen stukken
4. jaarverslag van de eerste secretaris
5. a. verslag van de kascommissie 1968
b. rekening 1968 en begroting 1969
c. voorstel contributie 1970
d. benoeming kascommissie 1969
6. a. jaarverslag van de redactie van "Kleio"
b. jaarverslag van de didactiekcommissie
c. jaarverslag van de commissie postacademiale vorming
7. vaststelling van de plaats van de jaarvergadering 1970
8. benoeming van ereleden
9. bestuurswisseling
 - a. aftreden van H. de Ruyter (voorzitter), drs. G.J. Gerbscheid (1e secretaris), A.J.V.M. Adang en dr. P.A.M. Geurts.
 - b. voorstel tot benoeming van dr. Th. H. J. Stoelinga (voorzitter), N.N. (1e secretaris), drs. G.J. Gerbscheid, B.P.L. Lückner, dr. P. van der Meulen en N.N.
10. mededeling van het rooster van aftreden
 - 1970: drs. G.J. Gerbscheid, B.P.L. Lückner en G.S. Schaafsma
 - 1971: C.M.H. Bosch, drs. A.J.M. van der Eerden, drs. G.A.J. Giezeman en M. Leeftang
 - 1972: dr. P. van der Meulen en dr. Th.H.J. Stoelinga
11. rondvraag en sluiting

ad 9b: Tegenkandidaten moeten voor 4 april a.s. ter kennis van het bestuur (1e secretaris) worden gebracht.

Het bestuur is er niet tijdig in geslaagd een kandidaat te vinden voor de vervulling van het 1e secretariaat. Kandidaatstelling moet dus plaats vinden op de jaarvergadering.

NOTULEN van de algemene ledenvergadering van de Vereniging van Geschiedenisleraren in Nederland, gehouden op dinsdag 16 april 1968 in "De Poort van Kleef" te Utrecht.

Van bestuurszijde zijn aanwezig: dr. mr. C.W. van Voorst van Beest, H. de Ruyter, S.P.M. Verheij, W. Pabst, A.J.V.M. Adang, dr. P.A.M. Geurts, dr. G. van Roon, G.S. Schaafsma. Afwezig is met kennisgeving drs. A.H. van den Berg.

Volgens de presentielijst zijn 64 leden aanwezig.

(Voor de rede van Dr. A. de Jong zij verwezen naar Kleio 4/1968 blz. 129).

Om 13.45 opent de voorzitter, dr. mr. C.W. van Voorst van Beest, de vergadering

1. JAARREDE

In zijn jaarrede wijst de voorzitter erop dat het hele middelbare onderwijs in beweging is. Dit geldt zeer sterk ten aanzien van het vak geschiedenis. In dat verband brengt hij hulde aan die leden van de VGN, vaak bestuursleden, die in allerlei commissies de belangen van het vak geschiedenis behartigen. Hij noemt als voorbeelden de werkgroep "Naar een eigentijds gymnasium", de gemeentelijke leerplancommissies, de rijkscommissies en het Nederlands Centrum voor Democratische Burgerschapsvorming.

De voorzitter herinnert aan de weigering van het VGN-bestuur om deel te nemen aan de werkzaamheden van de commissie-Drewes, die de lerarenopleiding zou gaan regelen.

Hij achtte het wenselijk, dat het bestuur in het nieuwe verenigingsjaar hoge prioriteit zou verlenen aan een VGN-commissie, die in samenwerking met de universiteiten gedetailleerd zou gaan vaststellen, welke eisen aan toekomstige collega's van de 3e, 2e en 1e graad gesteld zouden dienen te worden.

Een dergelijke commissie was eveneens de wens van de Raad van Leraren.

Dat het bestuur zich als gevolg van de buitengewone ledenvergadering van 16 december 1967 rechtstreeks tot de minister had gewend was bepaald niet de wens van alle leden van deze Raad geweest.

Het bestuur heeft de Raad laten weten bereid te zijn deze te raadplegen alvorens acties van algemene aard te ondernemen, maar zich het recht voor te behouden in kwesties van vaktechnische aard onder informatie aan de Raad zich rechtstreeks tot de bevoegde instanties te wenden, dit omdat de Raad voor dergelijke kwesties geen geëigend vaktechnisch gestructureerd orgaan bezit.

Een wijziging in de structuur van de Raad is een aan de Raad kenbaar gemaakte wens van het bestuur.

De voorzitter heeft op 2 februari 1968 de commissie geïnstalleerd, die een

rapport zal uitbrengen met betrekking tot de vormgeving van het nieuwe eindexamen geschiedenis.

Hij sprak de hoop uit, dat een dergelijk rapport spoedig zou verschijnen en bovendien b.v. in Kleio tot discussie zou leiden, dit in meerdere mate dan met het doelstellingenrapport het geval was geweest.

De voorzitter sprak vervolgens in majeure over de verschillende VGN-commissies en in mineur vanwege het aftreden van de zeer gewaardeerde commissie-voorzitters, Van Roon en Van den Berg en het redactielid van Kleio, "de onschatbare Roorda".

Met genoegen wees de voorzitter op het toenemend contact met de Duitse en Belgische collega's.

Om het contact tussen bestuur en leden te bevorderen is aan het bestuur een aanbeveling gedaan aan de P.A.-kringbesturen VGN-correspondenten te verbinden.

Wellicht leidt dit tot een nog efficiëntere werkwijze.

Na een herdenking van de in het afgelopen verenigingsjaar overleden leden verklaarde de voorzitter het huishoudelijke gedeelte van de jaarvergadering voor geopend.

2. NOTULEN

De heer Verschoor acht het betreurenswaardig, dat de buitengewone ledenvergadering van 16 december 1967 had plaatsgevonden tengevolge van het toevallige feit, dat de heer Van Boven op zijn lyceum informatie over de plannen tot een schriftelijk eindexamen had verkregen. Had deze informatie aan de leden niet eerder van het bestuur kunnen komen?

De voorzitter antwoordt, dat het bestuur door de Raad van Leraren te laat op de hoogte is gebracht en dat de Raad zelf niet bekend was met de zeven fasen in de procedure van het Lochemse overleg. (Lochemse procedure, zie Kleio 1968/4/ blz. 129)

De heer W.J.A. v.d. Berg vraagt, wanneer de laatste fase van deze procedure bereikt zal zijn. Dit is de voorzitter onbekend. Wel is hem bekend, dat de bovengenoemde commissie-eindexamen-geschiedenis hard aan het werk is.

De voorzitter van deze commissie, de heer Maarsen, deelt mee, dat de commissie zich niet laat opjagen, maar rustig en toch zo snel mogelijk tot besluitvorming overgaat. De heer Maarsen voelt niet voor een interimrapport, wel voor een verslag van de eerste vergadering in Kleio en een aanduiding van de richting, waarin de commissie hoopt te gaan.

De heer Verschoor acht de tegenstanders van een schriftelijk eindexamen in deze commissie onvoldoende vertegenwoordigd.

Door handopsteking sprak de vergadering met grote meerderheid het vertrouwen in de samenstelling van deze commissie uit.

2a. INGEKOMEN STUKKEN

het betrof hier enige berichten van verhindering.

3. JAARVERSLAG VAN DE EERSTE SECRETARIS

De heer Mulder merkt op, dat er wel eens kortsluiting binnen de Raad van Leraren bestaat, maar hij pleitte toch voor een zo goed mogelijke samenwerking met de Raad.

De voorzitter had inzage gehad in de notulen van de Raadsvergadering, waarin de heren de Ruyter en Pabst het standpunt van het VGN-bestuur inzake een schriftelijk eindexamen hadden toegelicht. Hij betreurde het, dat dit standpunt onvolledig was weergegeven.

De heer Maarsen vraagt, wat er tot nu toe gebeurd is in het Ned. Centrum voor Dem. Burgerschapsvorming. De heer Canters deelt mee, dat dit nog bijna niets is. De voorzitter meent dat het eenvoudigweg geen kwaad kan erbij te zijn.

De heer Van Dongen (Dordrecht) wijst op de grote behoefte, die er ontstaat is aan een opleiding voor een derde-graadsbevoegdheid, mede omdat de nieuwe hoofdakte geen geschiedenisbevoegdheid voor het MAVO meer verleent.

De heer Van Dongen (Boxtel) voegt er aan toe, dat ook de bevoegde MAVO-leraren een grote behoefte aan bijscholing hebben. De Amsterdamse cursus voorziet wel in een behoefte, maar is niet aangewezen als derde-graadsopleiding.

De heer Leeftang, zelf als docent bij deze cursus betrokken, heeft niet veel waardering voor de opzet in Amsterdam.

De heer Müller vraagt wat de werkgroep "Eigentijds gymnasium" voorstelt. Met het epitheton "anthropinum" brengt de heer Maarsen zijn opvatting over de vaagheid van het doel van deze werkgroep onder woorden.

De heer W.J.A. v.d. Berg bepleit meer contact met de algemene lerarenverenigingen.

Hij vraagt zich af waarom alleen de R.L.V. is vertegenwoordigd. Het antwoord luidt, dat dit een kwestie van traditie is.

4a. VERSLAG VAN DE KASCOMMISSIE.

Dit verslag werd onder dank aanvaard, de heren W.J.A. v.d. Berg, Boon en Van Boven werden bedankt voor hun werk.

4b. BEGROTING 1968/1969

De heer W.J.A. v.d. Berg meende, dat het bedrag van f.200,- voor administratieve hulp te laag was. Verder zag hij graag in een volgend jaarverslag een staat van bezit van de vereniging gepubliceerd.

De penningmeester gaf een nadere toelichting op de cijfers.

4c. VOORSTEL CONTRIBUTIE 1969

De voorzitter stelt voor de contributie te brengen op f.25,- per jaar.

De heer van Noort bepleit royaal een bedrag van f.30,-.

De heer Bruch acht dit vreemd, omdat het bestuur f.25, - voldoende vindt. De vergadering verklaart zich in een stemming accoord met het bedrag van f.25, -.

4d. BENOEMING KASCOMMISSIE

Als nieuw lid van de commissie wordt bereid gevonden de heer Sieuwe, hiermee de opvolger van de heer W.J.A. v.d. Berg. Tenslotte werd de penningmeester bedankt voor zijn veelomvattende en door veel leden als te vanzelfsprekend beschouwde arbeid.

5. JAARVERSLAGEN

N.a.v. het verslag van de Didactiekcommissie pleit de heer van Boven voor een regionale bespreking van het doelstellingenrapport in kringen zoals de vroegere didactiekring.

Deze blijken overigens nog te bestaan in Amsterdam en Haarlem.

Het verslag van de P.A.-commissie doet de heer Maarsen vragen naar de normen, die voor de postacademiale colleges zijn geformuleerd.

De heer van Roon antwoordt, dat deze normen betrekking hebben op de voorbereiding van de colleges, de indeling daarvan en het op de lespractijk gericht zijn.

6. VASTSTELLING VAN DE PLAATS VAN DE JAARVERGADERING 1969

De vergadering gaat accoord met het voorstel om wederom in het centraal-gelegen Utrecht bijeen te komen.

7. HERZIENING VAN DE STATUTEN EN HET HUISHOUDELIJK REGLEMENT

Het bestuur stelt voor:

1 gezien de invoering van de Wet op het Voortgezet Onderwijs, de mogelijkheden tot het verkrijgen van het **gewone lidmaatschap** van de VGN te verruimen en dit open te stellen voor allen die les geven aan scholen voor vwo, havo en mavo en hoger beroepsonderwijs of daarmee gelijk te stellen scholen of opleidingen.

2 onderscheid te maken tussen ereleden en leden van verdienste.

Ereleden zullen dan zijn zij, die de VGN de eer aandoen het aangeboden lidmaatschap te willen aanvaarden.

Leden van verdienste zullen zijn zij, die door hun zeer verdienstelijk werk als lid van de VGN door de ledenvergadering met dit predicaat vereerd zullen worden.

3 gezien de voortdurende uitbreiding van de werkzaamheden in het dagelijks bestuur een vice-voorzitterschap in te stellen en voorts om het mogelijk te maken het bestuur uit te breiden.

Terzake van punt 1 signaleerde de heer Mulder een zekere aversie bij de algemene lerarenverenigingen. De voorzitter achtte dit niet zo belangrijk, omdat de VGN 'n ander soort vereniging is. De heer van Boven dacht in dit verband aan een structuur in sub-groepen.

De heer Van Dongen bepleitte, bij aanvaarding van punt 1, het zoeken van contact door de VGN met het ULO-Verband. De heer de Ruyter deed de toezegging samen met de heer Kalle hiervoor zorg te zullen dragen. Zonder hoofdelijke stemming werden de drie voorstellen aangenomen. De consequenties hiervan in de tekst van de statuten en het huishoudelijk reglement leidden nog wel tot enige discussie en zelfs stemming over een voegwoord. (art. 11, al. 3)

8. BESTUURSWISSELING

De voorzitter begon zijn reeks van afscheidstoespraken met een woord van dank aan de heer A. van den Berg. Hij prees hem om zijn werkkraft en zijn ideeënrijkdom, en wenste hem het beste, zoals hij in zijn openingsrede reeds had gezegd, "... bij het bestijgen van de hoogste toppen van de longitudinale leerstofplanning".

Vervolgens richtte hij zich tot de heer van Roon.

Hij was een waardig opvolger van de heer Nannen geweest, de stuwende kracht in de zich steeds verder ontplooiende P.A.-commissie.

Het dankwoord aan de heer Geurts viel wat korter uit, omdat het bestuur voorstelde hem nog voor een jaar te herkiezen terwille van de continuïteit in het VGN-bestuur.

Ook dankte de voorzitter met nadruk Verheij voor zijn preciese arbeid als 2e secretaris en zijn verdienstelijk werk als bestuurder.

Hierna droeg de voorzitter Van Voorst van Beest het voorzitterschap over aan zijn opvolger H. de Ruyter. De Ruyter accepteerde de leiding en dankte Van Voorst van Beest voor zijn geheel eigen - soms Bourgondisch - uitbundige manier van leiding geven. De vereniging heeft veelszins kunnen profiteren van zijn grote ervaring in de organisaties van leraren.

9. MEDEDELING VAN HET ROOSTER VAN AFTREDEN.

10. RONDVRAAG

De heer Steenis wilde alle dankwoorden aan de aftredende voorzitter nog eens onderstreept zien door een hartelijk applaus van de vergadering, hetgeen gebeurde.

De heer Van den Berg vroeg of de tekst van de rede van De Jong, aan de leden kon worden toegezonden. De voorzitter zei dit in overweging te willen nemen.

De heer Van Dongen pleitte voor een anders opgezette P.A.-vorming voor MAVO-leraren.

De heer Jansen vroeg zich af hoe het met het vak maatschappij-leer moet. De geschiedenisleraar is wel bevoegd voor dit vak, maar is hij ook in staat het te doceren? Misschien zou een zekere opleiding mogelijk zijn via de P.A.-colleges.

De heer Pabst was de laatste spreker. Gemengde gevoelens bevingen hem bij dit afscheid als bestuurslid. Hij dankte voor de vriendelijke woorden van de gaande en komende voorzitter.

SLUITING

De voorzitter sloot vervolgens de vergadering om ongeveer 17.30 uur.

* * * * *

JAARVERSLAG VAN DE VERENIGING VAN GESCHIEDENISLERAREN Maart 1968 - maart 1969.

1. BESTUUR.

De wens van mr. dr. C. W. van Voorst van Beest om zich vanwege persoonlijke omstandigheden eerder dan het rooster van aftreden aangaf te mogen terugtrekken, stelde het toenmalige bestuur in het voorjaar van 1968 voor grote problemen. Behalve de vervulling van de normale driejaarlijkse vacatures drukte de onverwacht noodzakelijke keuze van een nieuwe voorzitter zwaar op de schouders. De meest centrale post in de VGN is geen sinecure en vraagt veel aandacht en werkkraft van een voortvarend man die problemen snel moet kunnen doorzien, leiding kan geven aan een team en over organisatie-talent dient te beschikken. De oplossing die tenslotte gevonden werd mag be-slist gelukkig genoemd worden. De eerste secretaris bleek bereid na 3 jaar aan de vereniging te hebben gegeven nu ook nog een jaar het voorzitterschap te willen bekleden, daarmee zorgend voor de gewenste continuïteit en erva-ring. Voor de andere open plaatsen werd met meer of minder moeite toch ook een oplossing gevonden zodat na de jaarvergadering - gehouden op maan-dag 18 april 1968 te Utrecht - de bestuurssamenstelling was: H. de Ruyter, voorzitter, C. M. H. Bosch, vice-voorzitter; drs. G. J. Gerbscheid, 1e secre-taris; drs. A. J. M. van der Eerden, 2e secretaris; M. Leeftang, penningmees-ter; A. J. V. M. Adang, dr. P. A. M. Geurts, drs. G. A. J. Giezeman en G. S. Schaafsma, leden.

De laatstgenoemden vertegenwoordigden respectievelijk de publiciteitscom-missie, de redactie van Kleio, de commissie post-academiale vorming en de nieuw opgerichte commissie-Buitenland. De didaktiekcommissie was present in de persoon van vice-voorzitter Bosch terwijl Geurts in een later stadium te-vens de contacten met de commissie voor de lerarenopleiding personifieerde. Overigens trad vrij vaak H. E. de Wolff als vervanger van een van beiden in de vergaderingen van het algemeen bestuur (A. B.).

In de verslagperiode kwam het algemeen bestuur 9 maal bijeen terwijl het dagelijks bestuur nog 10 maal extra vergaderde. Bovendien werd in oktober de langzamerhand traditionele "braintrust" weer gehouden: een informele bijeenkomst met de oudgedienden in onze jonge vereniging. Anders gezegd: de VGN die in 1958 opgericht dit jaar in alle stilte het tweede lustrum vierde, profiteert van deze raadpleging van leden van de belangrijkste - permanente - commissies.

De groei van het ledental gaat vrij constant door al heeft de statutenwijziging

van 1968 toch niet die toeloop uit het MAVO gebracht waar wij op rekenden. In 1965 telde de VGN 598 leden, in '66 : 672, in '67 : 762, in '68 : 877 en per 20-1-1969 : 904.

Het werk in en voor de vereniging vergt bijzonder veel tijd en aandacht van het bestuur en voor de leden van Kleio-redactie en commissies geldt mutatis mutandis hetzelfde. Wel is mede als gevolg van het organisatierapport Van Roon meer een beroep gedaan op de assistentie van enkele dames buiten de VGN die veel zuiver-administratief werk voor hun rekening nemen. De nauwkeurigheid en snelheid waarmee zij werken, rechtvaardigt meer dan ten volle de financiële consequenties die dit voor de penningmeester met zich brengt. Niettemin "investeren" verschillende mensen toch altijd nog zeer veel tijd in de VGN. Het is daarom de wens van het bestuur zowel het werk als het meedenken en -spreken over de belangen van het onderwijs in de geschiedenis nog meer te spreiden over een grotere groep leden.

De organisatie van deze "inspraak" begint zich via de eerste opzet van de nieuw te vormen afdelingen nu enigszins af te tekenen maar is beslist nog voor verbetering vatbaar. Suggesties daartoe zijn ten alle tijde welkom.

2. COMMISSIES.

Het - boven al vermelde - feit dat vrijwel alle belangrijke commissies ook in het bestuur zijn vertegenwoordigd, geeft goede mogelijkheden voor de coördinatie van tal van activiteiten. Dat is bijzonder belangrijk omdat een groot deel van de verenigingstaken waar onze leden mee te maken hebben en anderzijds een beeld van de VGN uit vormen, in de praktijk namens het bestuur door een der commissies worden geleid. Zowel de commissie "Post-Academiale Vorming" als de Didaktiekcommissie hebben zich in de loop der jaren een goede reputatie verworven. Hun jaarverslagen mogen verder voor zichzelf spreken.

Minder gunstig is het beeld van de publiciteitscommissie. Juist toen het A.B. haar enige nieuwe opdrachten had verstrekt - o.a. voor de propaganda bij de MAVO-docenten en voor een uitbreiding van de recensie-mogelijkheid in Kleio - werd laconiek meegedeeld dat de leden ervan tot opheffing hadden besloten. Deze verrassing stelde het bestuur voor een nieuw probleem dat tot nu toe nog niet bevredigend kon worden opgelost.

Wel werd drs. J.D. Coster uit Amstelveen bereid gevonden namens de VGN contact te houden met de Nederlandse Jeugdbond ter Bestudering van de Geschiedenis (N.J.B.G.) en met de redactie van "Spiegel Historiae" en van "Fibula"-serie die daarom hadden gevraagd. Mogelijk kan dit het begin worden van een nieuwe behartiging van publiciteit en public relations.

Aangezien er ook vaker contacten met buitenlandse lerarenorganisaties ontstaan, werd dit jaar de behoefte gevoeld op herhaling en uitbreiding daarvan beter voorbereid te zijn. Tevoren waren er hoogstens incidentele ontmoetingen zoals die met vertegenwoordigers van het Schulbuchinstitut in Braunschweig.

O.a. kwam er een uitnodiging uit België en gingen 20 leden naar Tutzing, terwijl ook de Commissie voor de uitvoering van het Nederlands-Duits Cultureel Accoord belangstelling toonde. De instelling van een commissie-Buitenland wordt daarom overwogen. Het A.B.-lid Schaafsma heeft zich met de voorbereiding daarvan willen belasten.

Tenslotte moet nog vermeld worden de activiteit van een tweetal commissies ad hoc. De in het vorige jaarverslag nog juist als geïnstalleerd vermelde Eindexamen-commissie heeft dit jaar intensief vergaderd. Daaruit is inmiddels een interim-rapport ontstaan dat voor het bestuur van grote waarde is en nog meer betekenis zal krijgen als de verschillende afdelingen (in op-richting) er zich over zullen hebben uitgesproken.

Hopelijk zal al dat commentaar op korte termijn kunnen worden verwerkt, zodat een definitieve versie nog voor de zomervakantie ter beschikking zal staan.

Daarnaast is in oktober heel informeel een speciale werkcommissie van start gegaan die het bestuur zou moeten adviseren over de te volgen gedragslijn in de weer actueel geworden kwestie van de lerarenopleiding.

Op deze plaats zij al dank gebracht aan het triumviraat Geurts, Maarsen en de Wolff, zowel voor hun bereidverklaring opnieuw een taak t.b.v. de VGN op zich te nemen als voor het snelle en goede werk dat werd geleverd waardoor in één maand een bruikbaar discussiestuk op tafel kwam. (zie Kleio jaargang 9 nr. 8).

Ook moge in dit verband nog de "werkgroep Brugklas" genoemd worden waar- in de VGN met de drie Paedagogische Centra samenwerkt. Na nogal wat organisatorische en financiële moeilijkheden heeft men elkaar gevonden en kon de installatie op 7 nov. j.l. plaats vinden. De leiding ervan berust bij drs. P.H.F. Gieles.

3. CONFERENTIES

Naast de jaarlijkse conferenties van P.A. - en Didactiekcommissie vergden dit jaar enige andere conferenties, of plannen daartoe, aandacht van het bestuur. Op uitnodiging van onze Duitse zustervereniging gingen 20 van onze leden in augustus naar Tutzing en kwamen zo geestdriftig terug dat gevraagd werd om een door de VGN te organiseren tegen-conferentie. Bovendien kwam een brief van de Ambassade in Bonn waarin werd voorgesteld een studieconferentie te houden voor jonge Duitse en Nederlandse leraren in het kader van het Cultureel Accoord tussen beide landen. Ten overvloed komt een vraag van de Stichting Vredesopbouw tesamen een conferentie te wijden aan de hele problematiek van oorlog en vrede.

Het is niet zo eenvoudig voor dit alles een juiste schema te vinden.

Dat de VGN als partner "in" is, mag een verheugend feit genoemd worden.

4. KWESTIES BETREFFENDE HET ONDERWIJS

a) URENTABELLEN en LEERPLANNEN

Nog steeds is er ten aanzien van deze zaken geen volkomen zekerheid.

Het is uiterst noodzakelijk in dit opzicht attent te blijven, landelijk zowel als plaatselijk. Het "Bevoegd Gezag" heeft immers dankzij de mammoetwet enige armslag bij beide zaken. Zo is het bestuur b.v. tweemaal geweest op de situatie in Rotterdam: eerst over leerplan en vooral ook beperking van leerboekkeuze en daarna over een urentabel voor de HAVO-top die minder uren geschiedenis te zien gaf dan die van het departement. Onheil lijkt voor het moment in beide gevallen voorkomen, mogelijk alleen al door direct om opheldering te vragen. Voorts werd de VGN door de zusterverenigingen VOS en VOHA in december benaderd over een door hen gewenste andere opzet van staatsinrichting door het te incorporeren in een nieuw vak "Recht" dat in de Athenaeum - en HAVO bovenbouw als keuzevak gegeven zou moeten worden. Dit zou voor driekwart een ontlasting van Economie I en II betekenen maar toch ook de positie van de geschiedenis raken. Zolang hun ideeën vrij vaag en niet op papier uitgewerkt zijn, heeft het bestuur een afwachtende houding aangenomen.

b) EXAMENS

Naast het werk dat binnen de vereniging door de E.E.C. (zie punt 2) werd verricht, zijn de vorderingen van het overleg in Lochem voor ons van groot belang. Net zo min als de Raad van Leraren kan de VGN erg enthousiast zijn over de gedachten van de departementale autoriteiten. De massaliteit van het gehele Voortgezet Onderwijs en de gewenste geldelijke bezuinigingen dreigen wel zeer sterk hun stempel te zetten op de regelingen die ons binnen afzienbare tijd waarschijnlijk zullen worden opgelegd. Een bespreking waartoe de Tweede Afdeling van de Raad vertegenwoordigers der vakgroepen op 14 november uitnodigde, was wel verhelderend maar niet hoopgevend. Rekening houdende met de gevoelens die er onder de leden leven doet het bestuur zijn best om een mondeling examen te handhaven.

Uitdrukkelijk is (zie Kleio 9 nr. 7) gevraagd een schriftelijk slechts dan in te voeren als de didactische wenselijkheid en mogelijkheid zou vast staan. Dat zou dan slechts kunnen na verantwoorde experimenten over een reeks van jaren. Toen het antwoord van secretaris-generaal Schölvink namens de staatssecretaris in dezen enige hoop bood, is dat onzerzijds nog eens met nadruk onderstreept. Sindsdien is er echter in Den Haag en Lochem al weer zo veel gezegd en gedaan dat de kwestie als geheel nog zorg genoeg kan brengen. De gang van zaken bij de avondlycea en de staatsexamina belooft in dit verband niet veel goeds. (zie Weekblad 1e jrg. nrs. 3, 4, 5)

c) DE LERARENOPLEIDING

Na de impasse waarin de heer Drewes met zijn aanvankelijke opzet was geraakt zodat het hele overleg in de commissie onder zijn leiding anderhalf jaar stagneerde, is er in het najaar 1968 een verandering gekomen van beslissende betekenis. In het voetspoor van de Raad van Leraren hebben toen de vakgroepen waaronder de VGN zich bereid verklaard zitting te nemen in een zgn. programma commissie.

Hoewel die nog niet met het werk zijn begonnen, is van onze kant een belangrijk stuk voorbereiding verricht. Nadat er al van de kant van de Universiteit van Amsterdam (dr. Haak) ons inzage was gegeven in een aantal studiereorganisatieschema's en er informeel contacten met M.O. - opleidingen waren geweest, kwam de al eerder genoemde commissie ad hoc met zijn discussienota. Deze is op vrij ruime schaal onder deskundigen en belanghebbenden op dit terrein verspreid - + 100 ex. waarop ruim dertig meest waardevolle, reacties binnenkwamen omstreeks de jaarwisseling. Op grond hiervan kan het bestuur, en zijn vertegenwoordiger(s) in de commissie Drewes, mede zijn standpunt bepalen.

Hieraan verwant is de zaak van de bijscholing voor MAVOleraren. Op dit terrein is de VGN formeel (nog) niet actief maar indirect heeft het bestuur er wel mee te maken. Zowel de applicatiecursus Amsterdam als de juist gestarte cursus in de gemeente's-Gravenhage kwamen regelmatig aan de orde terwijl soortgelijke plannen in Rotterdam en van het Kath. Paed. Bureau besproken werden. De aanvankelijke gedachte dat de P.A. commissie zich hier ook verdienstelijk zou kunnen maken moest worden losgelaten vanwege het zeer duidelijk verschil in kennisniveau en achtergrond dat al tot uiting was gekomen en enige moeite veroorzaakte bij "gewone" P.A. colleges. De aanpak van deze hele problematiek door een (sub)commissie "post-scholair vorming" is echter nog niet rond. De als zodanig nieuwe derdegraadsbevoegdheid kan natuurlijk slechts voor rekening van de overheid komen. Onze bemoeienissen betreffen diegenen die formeel bevoegd werden verklaard op grond b.v. van een (oude) hoofdacte maar een duidelijk tekort aan kennis van de geschiedenis en de moderne didactiek van dat vak hebben c.q. voelen.

5) DE RAAD VAN LERAREN

Na de wat kritische opmerkingen in het vorige jaarverslag over onze relaties met de Raad kan nu gezegd worden dat er dit jaar goede verstandhouding en samenwerking is geweest al distancieert de Raad zich voor het moment van onze beslissing ook MAVOleraren als lid toe te laten en blijft zij zelf zich bepalen tot de belangen van het VWO en HAVO.

6) DEPARTEMENT.

Op onze vorige jaarvergadering was de gastspreeker dr. A. de Jong, de inspecteur-generaal. Mede als gevolg van dat contact heeft het bestuur enige tijd later de zinsnede over de strijdigheid met de gevoelens van democratie in de motie van 16-XXI-67 teruggenomen. Ook heeft de VGN zoals reeds vermeld zich positief op willen stellen t.o.v. de commissie Drewes. Maar dit betekent zeker niet een onkritische houding tegenover het departement. De beschuldiging van "collaboratie door rabiate vernieuwers" tegen het bestuur door een niet onvermaard collega uitgesproken is dan ook grievend én belachelijk. Voor het overige zijn de contacten met het departement van zakelijke aard, i.v.m. subsidies voor conferenties e.d., en verlopen bevredigend.

Dat die subsidies steeds weer worden verleend, stemt ons tot dankbaarheid. Overigens heeft het bestuur het zeer gewaardeerd dat enkele leden van Vaste Commissie voor het Onderwijs uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal - natuurlijke tegenhanger van het departement - eigener beweging ons op de hoogte brachten van de daar gevoerde discussie over het eindexamen geschiedenis. Te gelegener tijd hoopt het bestuur dit contact nog te versterken.

7) OVERIGE EXTERNE BETREKKINGEN

Geleidelijk aan raakt de vereniging steeds meer betrokken bij activiteiten op een breder terrein. Afgezien nog van de contacten met buitenlandse zusterverenigingen en met VOS en VOHA die al vermeld werden, volgen wij geïnteresseerd de ontwikkelingen op wetenschappelijk gebied zoals de op handen zijnde fusie tussen Historisch Genootschap en Nederlands Comité voor Geschiedkundige Wetenschappen waarin dr. Bruch de VGN vertegenwoordigt. Contacten met de Historische Sectie van de Academische Raad hebben er o. a. toe geleid dat ons gevraagd werd een lid te benoemen in de sub-commissie voor het niet-universitair geschiedenisonderwijs. Hier voor werd dr. Stoelinga bereid gevonden. Contacten met de N.J.B.G. werden verstevigd - de 1e secretaris vervulde hier enkele representatieve plichten zoals bij de uitreiking van de tweede Fibulaprijs op de laatste (jubileum) jaarvergadering. Juist voor de afsluiting van dit verslag stuurde de actieve Jeugdbond ons de uitslag van een onlangs gehouden enquête. Daarin werd aan leerlingen van 5-A klassen gymnasium gevraagd naar hun mening over de geschiedenis als schoolvak en over de meest wenselijke vorm van het eindexamen daarin. De resultaten zijn, hoewel 130 formulieren niet zo veel is, heel belangwekkend.

Tenslotte mogen nog naast bestaande, deels sluimerende, relaties met organisaties als Cevno en Ned. Centrum v. Democr. Burgerschapsvorming als nieuwe contacten genoemd worden die met de Stichting Cultuurgeschiedenis van de Nederlanders Overzee en, nog zeer voorlopig, met de heer Couvée die als hoofd van de afdeling Vaderlandse Geschiedenis van het Rijksmuseum in Amsterdam de VGN binnen afzienbare tijd wil raadplegen over de na langdurige restauratie dan mogelijke herinrichting van de afdeling.

G.J. Gerbscheid, 1e secretaris

FINANCIËEL JAAROVERZICHT

van de

Vereniging van Geschiedenisleraren in Nederland.

Boekjaar 1968.

Het beginsaldo voor 1968 bedroeg f. 2.125,53. Aan het eind van 1968 is het saldo f. 4.591,47. Dit bedrag is gelijk aan het verschil tussen uitgaven en werkelijke ontvangsten in de staat van meer en minder.

Het eindsaldo geeft een overtrokken beeld van de financiële positie van onze Vereniging. Het bestaat n.l. uit f. 3.000, -- subsidie voor het niet gehouden seminarium voor jonge leraren, die moet worden teruggestort in de Rijksschatkist. Het resterende bedrag van f. 1.591,47 dient geplaatst te worden tegenover de ruim f. 5.000, -- schuld aan Holland Typing Office, ruim f. 1.300, -- aan toen nog te betalen declaraties en de wel verwachte maar niet gestuurde rekening voor geleverde Kleio Didactica (f. 650, --). Bovendien was door de V.G.N. een bijdrage van f. 250, -- toegezegd voor de ingestelde Brugklas-commissie.

Reeds de vorige penningmeester constateerde in zijn jaarverslag van 1967 een dalend enthousiasme voor het op tijd betalen van de contributie. De nieuwe penningmeester kan dit met een zucht beamen. In het najaar van 1968 hadden ruim 300 leden hun contributie nog niet betaald. Ondanks een persoonlijke maning, die de wanbetalers ontvingen, moet aan het eind van 1968 worden vastgesteld, dat ongeveer 80 leden hun contributie over het afgelopen jaar nog niet hebben betaald.

Door deze achterstand in de contributie-inning werd de vrees groot, dat in het najaar van 1968 de uitgaven sterk de inkomsten zouden overtreffen. Daarom werden in de laatste maanden van 1968 de uitgaven afgeremd. Helaas kon dit slechts worden gedaan door de betaling van de declaraties tijdelijk stop te zetten. Op deze wijze werd het mogelijk een aantal rekeningen van Holland Typing Office en uitstaande rekeningen van vergaderingen te betalen.

De oplage van Kleio werd van 1300 tot 1200 exemplaren verminderd om het overschot aan losse exemplaren te verkleinen. Tot een verdere verlaging van de oplage, meer in overeenstemming met de werkelijke afname, is inmiddels overgegaan.

De negende jaargang van Kleio heeft f. 10.285,22 gekost, waaronder niet het nog te verschijnen negende nummer valt. De totale kosten zullen dus hoger zijn, wat uit de staat van meer en minder en de begroting van 1969 is af te lezen. Vergeleken met de voorgaande jaren verloopt de kostenstijging per jaargang niet zo snel meer. Toch zal deze post nauwlettend in het oog moeten worden gehouden.

Met voldoening kan worden vastgesteld, dat het Doelstellingenrapport is uitver-
kocht. Tot een herdruk van 250 exemplaren is besloten.

De verkoop van Kleio Didactica verloopt regelmatig, maar is gering. Een histo-
risch-didactische conferentie kan de verkoop, zoals duidelijk is gebleken stimu-
leren.

De organisatie-commissie geschiedenis didactiek sloot haar werkzaamheden af
en maakte het resterende saldo over. Van dit saldo kregen de drie pedagogische
centra het hun toekomende deel.

Op de jaarrekening komt nog een bedrag van f. 287,46 voor. Het bestaat uit een
niet gebruikt bedrag van f. 60, -- van Tutzing en ruim f. 200, -- van de Didactiek-
conferentie van 1967. Het laatste bedrag mocht worden gereserveerd voor even-
tueel nakomende administratieve werkzaamheden. Het totaal bedrag moet wor-
den teruggestort in de Rijksschatkist.

De Duitse Ambassade verleende subsidie op het 10e nummer van de achtste jaar-
gang van Kleio in verband met daarin verschenen artikelen, o. a. een lezing van
Prof. Gail uit Keulen.

De commissies hebben grote activiteit ontplooid. Het was uiteraard niet moge-
lijk in 1967 te voorzien dat de Eindexamen-commissie een dergelijke arbeidslust
ten toon zou spreiden als uit de uitgaven blijkt.

Met het omvangrijker worden van de administratieve besommeringen bleek de
aanschaf van een schrijfmachine noodzakelijk.

BEGROTING.

Ontvangsten.

De post contributie is beduidend groter door de contributieverhoging en de inning
van achterstallige contributie.

Gelet op het aantal abonnementen op Kleio is deze post geraamd op f. 1.600, --.
De losse nummerverkoop is hierin niet verdisconteerd, omdat deze niet is te
begroten. Hopelijk vallen de inkomsten hieruit, evenals vorig jaar, mee.

De Bankrente is aan de lage kant gehouden. Het geringe bedrag dat op de Bank
staat, of daar tijdelijk verblijft, wettigt dit.

Inkomsten uit de verkoop van exemplaren Kleio Didactica zijn, in navolging
van vorige begrotingen, niet vermeld, omdat die een te onzekere factor vormen.

Uitgaven.

De nog uitstaande rekeningen Kleio vormen een fors bedrag en belasten, in ver-
gelijking met voorgaande jaren, de begroting aanzienlijk.

Bij de post Kleio heeft de penningmeester zich gehouden aan de door de prak-

tijk ontstane regel. Zeven nummers van normale omvang zullen worden betaald. Het bedrag op de begroting is hoger geraamd dan vorig jaar in verband met de B. T. W. en de te verhogen P. T. T. -tarieven. Mogelijk zal de werkelijke uitgave hoger zijn.

De verwachte rekening voor Kleio Didactica is nog niet ontvangen. Opnieuw is daarom het bedrag dat voor 1968 was berekend op de begroting geplaatst.

De post bestuurs-uitgave groeit elk jaar. Ook dit jaar moet, het aantal bestuurs-leden en de B. T. W. -kosten in aanmerking genomen, verwacht worden, dat de uitgaven niet beneden de raming zullen blijven.

De Eindexamencommissie zal dit jaar haar werkzaamheden voorlopig afsluiten, waardoor deze post lager is geraamd dan door de jaarrekening van 1968 gewettigd schijnt.

Het bedrag dat is vermeld voor de Didaktiek-commissie, is berekend naar de uitgaven van 1968 en lager dan op de begroting van 1968. Dit is geschied omdat aparte bedragen zijn opgenomen voor de werkgroep-brugklas.

Gelukkig is de post jaarvergadering aanzienlijk lager dan het voorgaande jaar. Dit is mogelijk door de jaarverslagen als een nummer van Kleio te laten verschijnen.

Uiteraard zijn de uitgaven voor de administratie aanzienlijk hoger dan voorgaande jaren. Het vele werk, dat verzet wordt, rechtvaardigt dit volkomen.

Een vrij hoge post is voor diversen uitgetrokken. De herdruk van de statuten heeft n.l. nog niet plaats gevonden, terwijl de herdruk van het doelstellingenrapport en de niet te berekenen eventuele uitgaven van plaatselijke afdelingen, mede zorgen voor een te verwachten hoge uitgave.

Dat de begroting sluit mag niet worden toegeschreven aan het nauwkeurig bepalen van inkomsten en uitgaven. Een begroting blijft een raming.

Toch geloof ik dat wij minder pessimistisch kunnen zijn dan vorig jaar.

M. Leeftang, penningmeester.

JAARREKENING 1968.

=====

<u>Ontvangsten.</u>		<u>Uitgaven.</u>	
Saldo 1 januari 1968	f. 2.125,53	Kleio 1967	f. 3.013,94
Contributie 1967 f. 473,--		Kleio 1968	" 6.353,84
id. 1968 f.14.807,50		Redactie Kleio	" 623,--
id. 1969 f. 935,--	" 16.215,50	Auteurshonorarium	" 125,--
Abonnementen Kleio 1967 f. 47,50		Lidmaatschappen v. d. V.G.N.	" 180,--
id. 1968 f.1.095,60		Bestuur	" 4.228,31
Losse nummers Kleio f. 163,20	" 1.306,30	Didaktiek-commissie	" 1.046,93
Kleio-Didactica	" 1.005,20	Eindexamen-commissie	" 1.482,57
Advertenties in Kleio	" 63,75	Jaarvergadering	" 1.239,49
Doelstellingenrapport	" 66,--	Schrijfmachine	" 378,--
Saldo van de organisatie-commissie		Administratie	" 1.254,34
geschiedenis didaktiek	" 334,84	3 Pedagogische centra	" 309,--
Saldo van door het Ministerie		Commissie leraren-opleiding	" 10,60
verleende subsidie	" 287,46	Diversen	" 154,33
Subsidie van het Ministerie voor			
seminarium voor jonge leraren	" 3.000,--		
Tegemoetkoming van de Duitse Ambas-			
sade voor Kleio nr. 10 8e jrg.	" 400,--		
Diverse kleine inkomsten	" 53,50		
Bankrente	" 132,74	Saldo 31 december 1968	" 4.591,47
	<u>f.24.990,82</u>		<u>f.24.990,82</u>
	=====		=====

STAAT VAN MEER EN MINDER 1968.

UITGAVEN.

	<u>begroting</u>	<u>werkelijk</u>	<u>meer</u>	<u>minder</u>
Kleio 1967	f. 3.014, --	f. 3.013, 94		f. 0, 06
Kleio 1968	" 7.400, --	" 6.353, 84		" 1.046, 16
Kleio Didactica	" 650, --			" 650, --
Redactie	" 800, --	" 623, --		" 177, --
Auteurshonorarium	" 300, --	" 125, --		" 175, --
Bestuur	" 3.500, --	" 4.228, 31	f. 728, 31	
Didaktiek-commissie	" 1.300, --	" 1.046, 93		" 253, 07
Eindexamen-commissie	" 700, --	" 1.482, 57	" 782, 57	
Publiciteitscommissie	" 200, --			" 200, --
Jaarvergadering	" 800, --	" 1.239, 49	" 439, 49	
Administratie	" 200, --	" 1.254, 34	" 1.054, 34	
Schrijfmachine		" 378, --	" 378, --	
3 pedagogische centra		" 309, --	" 309, --	
Lidmaatschappen van de V. G. N.		" 180, --	" 180, --	
Commissie leraren-opleiding		" 10, 60	" 10, 60	
Diversen	" 500, --	" 154, 33		" 345, 67
Meer uitgegeven dan ontvangen				" 1.035, 35
	<u>f. 19.364, --</u>	<u>f. 20.399, 35;</u>	<u>f. 3.882, 31</u>	<u>f. 3.882, 31</u>
	=====	=====	=====	=====

STAAT VAN MEER EN MINDER 1968.

ONTVANGSTEN.

	<u>begroting</u>	<u>werkelijk</u>	<u>meer</u>	<u>minder</u>
Contributie	f. 17.600, --	f. 16.215,50		f. 1.384,50
Abonnementen Kleio + losse nummers	" 1.000, --	" 1.306,30	f. 306,30	
Kleio Didactica		" 1.005,20	" 1.005,20	
Doelstellingenrapport		" 66, --	" 66, --	
Saldo van de organisatie-commissie geschiedenis didaktiek	" 26, --	" 334,84	" 308,84	
Tegemoetkoming van de Duitse Ambas- sade voor Kleio nr.10 8e jrg.		" 400, --	" 400, --	
Advertenties in Kleio		" 63,75	" 63,75	
Saldo van door het Ministerie verleende subsidie		" 287,46	" 287,46	
Subsidi van het Ministerie voor seminarium voor jonge leraren		" 3.000, --	" 3.000, --	
Diverse kleine ontvangsten		" 53,50	" 53,50	
Bankrente	" 142, --	" 132,74		" 9,26
Meer ontvangen dan begroot				" 4.097,29
	f.18.768, --	f.22.865,29	f. 5.491,05	f. 5.491,05

Op de begroting van 1968 was het totaal aan ontvangsten geschat op f. 19.364, --

Het verschil bestaat uit het bedrag van f.596, -- dat naar werd begroot meer zou worden uitgegeven dan ontvangen.

BEGROTING 1969.

=====

ONTVANGSTEN

Contributies 1969	f. 22.675, --
Contributies 1968	" 1.560, --
Abonnementen Kleio	" 1.600, --
Bankrente	" 100, --

 f. 24.935, --

=====

UITGAVEN

Kleio 1968	f. 5.032, --
Kleio 1969	" 8.000, --
Kleio Didactica	" 650, --
Redactie Kleio	" 800, --
Bestuur	" 4.500, --
Eindexamen-commissie	" 800, --
Didaktiek-commissie	" 1.100, --
Jaarvergadering	" 400, --
Administratie	" 1.800, --
Bijdrage Brugklascommissie	" 500, --
Commissie ad hoc	" 500, --
Diversen	" 853, --

 f. 24.935, --

=====

JAARVERSLAG VAN DE REDACTIE VAN KLEIO

De heren Dr. D.J. Roorda en G. Wijling zagen zich gedwongen door hun vele werkzaamheden uit te treden uit de redactie.

De heren Dr. G.J. van de Poll en H.E. de Wolff waren bereid tot de redactie toe te treden.

De heren Roorda en Wijling hebben jaren zitting gehad in de redactie van Kleio. Het is hier de plaats hen te danken voor deze arbeid.

De redactie kon in het jaar 1968 tien nummers doen verschijnen.

Kleio no. 9, negende jaargang, 1968 ligt nog ter perse. Deze ernstige vertraging is ontstaan doordat de twee toegezegde artikelen van Dr. Felix Messerschmidt en Dr. H. G. Fernis nog niet zijn ontvangen.

De heer Drs. H. J. Nannen heeft tijdens de Conferentie te Tutzing van beide bovengenoemde heren de toezegging gekregen de lezingen te mogen publiceren. Kleio no. 9 is geheel gereed op deze 2 artikelen na.

De redactie stelt alles in het werk de lezingen van deze twee heren letterlijk los te branden. Mocht dit onverhoopt niet gelukken, dan zal no. 9, 1968 met reeds gereed zijnde artikelen U worden toegezonden.

Het grote probleem blijft de toezending van Copy.

De redactie realiseert zich, dat de uitvoering van de Mammoetwet veel tijd van de leraren vergt. De leden van de redactie ervaren dit dagelijks aan den lijve!

Maar deze ingrijpende wijzigingen bieden mogelijkheden te over om te publiceren.

"Welke mogelijkheden" vraagt U, er volgen enkele suggesties:

Ervaringen opgedaan met de eindexamens nieuwe stijl.

Wat zijn Uw ervaringen betreffende de keuze - onderwerpen, de werkstukken, de opbouw van de geschiedenis bibliotheek.

Ter discussie moet worden gesteld de wijze waarop in de studie-uren in de brugklas de taken worden aangevat.

Een onderwerp voor discussie zijn zeker de problemen, die gerezen zijn door de drastische beperking in de brugklas van het uren aantal (het aantal lesuren is teruggebracht van 3 tot 2 per week).

De redactie kent docenten, die op het gebied van de zelfwerkzaamheid baanbrekend werk verrichten, maar die niet tot publiceren komen.

De redactie wijst met klem op het feit, dat Kleio nog steeds is een blad van en voor de geschiedenis-leraren(-leraressen).

De hoop wordt uitgesproken, dat de leden van de V. G. N. over de drempel
zullen stappen en copy gaan en blijven inzenden.

* * * * *

JAARVERSLAG VAN DE

DIDACTIEKCOMMISSIE

1. SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE.

De heer Van den Berg bedankte aan het begin van 1968 als lid en voorzitter van de Didactiekcommissie in verband met zijn benoeming in Groningen. Daar de commissie het jaar 1968 als een overgangsjaar beschouwde, mede doordat verschillende leden de wens te kennen gaven medio 1969 af te treden, heeft de heer De Wolff tijdelijk het voorzitterschap waargenomen. Aan het einde van dit verslagjaar heeft dr. P. van der Meulen te Bilthoven zich bereid verklaard de leiding van de Didactiekcommissie op zich te nemen. Behalve de heer De Wolff verliet ook de heer Steenis aan het eind van het jaar de commissie.

2. CONFERENTIE / SEMINARIUM.

Het was de bedoeling van de Didactiekcommissie ook dit jaar kort na elkaar twee conferenties in de Pietersberg te organiseren. Helaas kon de tweede bijeenkomst niet doorgaan mede als gevolg van de te late aanmelding van veel leden, het is nu eenmaal noodzakelijk dat de directie van een conferentie oord tijdig weet of een conferentie doorgaat.

De conferentie die op 27 en 28 september j.l. te Oosterbeek gehouden werd, had als thema "De functie van vaardigheden in het geschiedenisonderwijs". De opzet was dat aan de hand van de in het Doelstellingenrapport van de V.G.N. vermelde vaardigheden de conferentie een werkkarakter zou krijgen en dat de Didactiekcommissie op deze wijze een bijdrage zou leveren aan de discussies in de Eindexamencommissie. Van de conferentie zal in Kleio nog een kort verslag verschijnen samen met de lezing die Prof. dr. F. W. N. Hugenholtz toen gehouden heeft.

Wegens gebrek aan belangstelling ging het reeds geplande en aangekondigde seminarium voor jonge leraren niet door. De commissie hoopt dat dit seminarium in 1969 gehouden zal kunnen worden.

3. WERKGROEPEN.

In het afgelopen jaar werden door de Documentatiewerkgroep diverse besprekingen met uitgevers gevoerd over het publiceren van de Documentatie van historisch-didactische literatuur en van leer- en hulpmiddelen voor het geschiedenisonderwijs.

Afgelopen najaar was de zaak zover rond, dat in 1969 met de publicatie in losbladige vorm begonnen zal worden.

De Brugklaswerkgroep is in november 1968 met haar werkzaamheden begonnen.

Een Kweekschoolwerkgroep kon tot nu nog niet gerealiseerd worden.

* * * * *

JAARVERSLAG VAN DE COMMISSIE POSTACADEMIALE VORMING

1. SAMENSTELLING DER COMMISSIE.

Na het betreurde afscheid van Dr. G. van Roon aan het eind van het vorige cursusjaar zag de commissie dit jaar haar welhaast onmisbare organisatorische steunpilaar, W. J. A. v. d. Berg, met lede ogen naar Heerlen en uit haar gelederen vertrekken. De door dit vertrek ontstane vacature kon gelukkig worden opgevuld door de bereidheid van Dr. M. T. J. v. d. Vorst het tweede vice-voorzitterschap op zich te nemen, waardoor tevens Drs. J. C. Visser een plaats in de hiërarchie kon stijgen. Een en ander ging gepaard met een lichte taakverschuiving binnen de commissie (zie laatste Kleio-pagina).

Drs. A. Plaatsman deelde de commissie mee wegens andere drukke werkzaamheden en wegens twijfel aan de zin van zijn functie te bedanken als contactpersoon voor het rayon Groningen. Naar aanleiding van dit bericht kwam in de kerncommissie een discussie op gang omtrent de werkelijke zin van het instituut der rayon-contactpersonen. Deze discussie leidde na overleg met de contactpersonen zelf tot opheffing van het instituut als zodanig. Tot incidentele diensten aan de commissie verklaarden zij echter bereid te blijven.

2. RAAD VAN ADVIES.

Op 13 maart 1968 hield de commissie haar jaarlijkse vergadering met de Raad van Advies, waarin al haar activiteiten werden doorgelicht en zij met menige waardevolle suggestie werd gevoed.

Uitvoerig werd vooral gediscussieerd over de kwestie van de universitaire cursussen. Principieel bleken ten aanzien van het nut van deze cursussen nauwelijks meningsverschillen te bestaan. Wel was de Raad verdeeld in

haar visie op de realiseerbaarheid in de huidige onderwijssituatie.

3. UNIVERSITAIRE CURSUSSEN.

De daling van het aantal deelnemers aan de reeds opgezette cursussen leek de pessimisten in de Raad in het gelijk te stellen.

In Leiden kreeg het enthousiasme waarmee prof. Schulte Nordholt zijn cursus over de Amerikaanse buitenlandse politiek was gestart een domper doordat slechts één van het tiental oorspronkelijke deelnemers zich gereed had kunnen maken voor de tweede cyclus, hetgeen professor Schulte Nordholt tot het begrijpelijke besluit bracht de cursus voortijdig te beëindigen.

Iets gunstiger lag het beeld in Groningen, waar onder leiding van de heren Mellink en Taal de cursus over het politiek radicalisme in Nederland gedurende het eind van de 19e eeuw werd afgesloten met nog vier deelnemers in de strijd.

Dit alles bij elkaar toch wel zeer geringe rendement heeft de commissie ernstig aan het twijfelen gebracht of zij nog wel verdere activiteiten in deze richting zou moeten ontplooiën. In het mammoettijdperk blijkt deze intensieve wijze van postacademiale vorming ook voor de goedwillende leraar kennelijk een te zware belasting.

4. COLLEGEDAGEN.

Dat de vrees voor de naderende mammoetdrukte verschillende leraren van deelname aan de postacademiale activiteiten heeft afgehouden, zou ook afgeleid kunnen worden uit de trage aanmelding voor de collegedagen. Het aantal ingeschrevenen nam dit jaar af van ongeveer 550 tot ongeveer 500.

De kring Heerlen moest daarom tijdelijk samengevoegd worden met die van Maastricht. Ten aanzien van enige kleinere kringen werd een zelfde

maatregel overwogen maar niet uitgevoerd wegens de ongunstige geografische ligging.

De uitgave van het Referatenboek, bevattende de samenvattingen van gedurende de vijf eerste cursusjaren gehouden colleges, verliep stroever dan de commissie had verwacht, zodat het de deelnemers nog niet kon worden toegezonden.

5. POSTSCHOLAIRE VORMING.

Met het toetreden van de M.A.V.O. -leraren tot de V.G.N. stelde de commissie zich de vraag welke service zij de nieuwe leden zou kunnen bieden. Het feit dat de commissie middels de kringbesturen over een behoorlijk functionerend gedecentraliseerd apparaat beschikt, leek haar tot het voor een bijscholing van M.A.V.O. -leraren meest geschikte V.G.N. -orgaan te bestempelen. Het bleek echter minder gemakkelijk de bestaande, geheel op de postacademiale vorming van de eerste-graads leraren afgestemde, structuur om te zetten. Bovendien werden al buiten de commissie om, door de Universiteit van Amsterdam en de gemeente Den Haag, cursussen opgezet. Mede om deze experimenten niet te door kruisen besloot de commissie geen zelfstandige activiteit in deze te ontwikkelen. Wel werd (en wordt) zij via haar voorzitter vertegenwoordigd in de opzet en uitwerking van het Haagse experiment.

6. COLLEGECONFERENTIE.

Op 31 januari en 1 februari 1969 werd weer de jaarlijkse collegeconferentie gehouden in het Evert Kupersoord, ditmaal gewijd aan "Het tijdperk van Soekarno".

Als sprekers traden op Prof. Dr. W.F. Wertheim, Dr. Basuki Gunawan en

Drs. Y. de Wit, die resp. de sociologische, politieke en economische ontwikkeling voor hun rekening namen.

Een nieuw element in deze conferentie was dat de deelnemers geruime tijd van tevoren schriftelijke inleidingen werden toegestuurd, welke verzorgd waren door Prof. Dr. S. L. v. d. Wal en Dr. J. M. Pluvier.

De gebruikelijke tentoonstelling van boeken werd verzorgd door het Koninklijk Instituut voor de Tropen te Amsterdam.

Ten aanzien van het aantal deelnemers dreigde ook hier aanvankelijk het mammoetspook storend te gaan optreden. Een laatste opwekkingsactie bracht echter het aantal toch nog op het de laatste jaren gebruikelijke honderdtal.

Besloten werd van de conferentie weer een verslag te publiceren.

Het conferentieverslag van het vorig jaar liet, mede door het overlijden van de heer N. Mulder, die weer de moeizame taak op zich had genomen het op de band vastgelegde colloquium uit te werken, lang op zich wachten, maar is nu dan toch verzonden.

7. PORTEFEUILLES.

Voor de portefeuilles blijft nog steeds belangstelling bestaan.

Enkele deelnemers, die ernstig nalatig bleven in het tijdig verzenden van de portefeuilles, zijn door de heer Swart van de lijst geschrapt.

8. GESCHIEDENIS-DOCUMENTATIE.

In de persoon van de heer Visser was de P. A. -commissie vertegenwoordigd in de Commissie voor Geschiedenisdocumentatie der Pedagogische Centra.

9. DEPARTEMENT.

Ook het afgelopen jaar kreeg de commissie voor haar activiteiten subsidie van het Ministerie van O. en W. Met ingang van het begrotingsjaar 1969 is de subsidie-toewijzing echter op verschillende onderdelen zodanig verlaagd, dat overleg met het departement wenselijk werd geacht.

Dit overleg heeft inmiddels plaats gevonden en de meeste moeilijkheden tot een oplossing gebracht. Het terugbrengen van het honorarium voor de niet-hoogleraren onder de docenten tot f. 100, -- per collegedag, terwijl tevoren steeds voor alle docenten zonder onderscheid f. 150, -- werd toegestaan, blijft echter voor de commissie een onaanvaardbare zaak.

* * * * *

AANTEKENINGEN

AANTEKENINGEN

RAAD VAN ADVIES

Prof. Dr. J.C. Boogman (Univ. Utrecht), Prof. Dr. A.E. Cohen (Univ. Leiden)
Prof. Dr. A.F. Manning (Univ. Nijmegen), Prof. Dr. A.B. Breebaart (G.U.
Amsterdam), Prof. Dr. M.C. Smit (V.U. Amsterdam), Prof. Dr. E.H. Waterbolk
(Univ. Groningen), Dr. J.L.P. Brants (Inspecteur VHMO), J.W. Fossen (Hfd.insp.
Kweekschool).

KERNCOMMISSIE

Drs. G.A.J. Giezeman, Dirk van Voorburglaan 16, Voorburg, Tel. 070-868123
Voorzitter: algehele leiding en universitaire cursussen.

Drs. J.C. Visser, Antonie Duyckstraat 66, Den Haag, Tel. 070-555671,
1e Vice-Voorzitter: conferenties.

Dr. M.T.J. van der Vorst, Spotvogellaan 35, Den Haag, Tel. 070-685609,
2e Vice-Voorzitter: beleid collegedagen.

P. Knoppers, Nieuwe Parklaan 138, Scheveningen. Tel. 070-540129,
1e secretaris, interne zaken.

J.C.M. Greep, Middelweg 104, Wassenaar. Tel. 01751-6387, 2e secretaris:
organisatie en administratie van de collegedagen.

H. Unnik, Pomonaplein 21, Den Haag. Tel. 070-680355, penningmeester,
Postrekening 527314, t.n.v. penningmeester Commissie Postacademiale Vor-
ming der V.G.N., te 's Gravenhage.

De bijdrage voor de deelnemers aan de postacademiale colleges bedraagt f.10, --,
voor leden van de V.G.N. en f.15, -- voor niet-leden.

LEDEN MET ZELFSTANDIGE TAKEN

Dr. J. Swart, Industrieweg 26, Assen. Tel. 05920-3006, portefeuilles.

Drs. R.H. Cools, Zijdeweg 57, Wassenaar, Tel. 01751-8215, publicaties.

KRINGSECRETARIATEN

Alkmaar: Honthorstlaan 19,

Arnhem: Rembrandtlaan 31, Velp,

Breda: Biesdonkweg 65,

Goes: Valckeslotlaan 89,

Den Haag: Kijkduinsestraat 990,

Heerlen: Leenderkapelweg 27, Schaesberg,

Leeuwarden: Altenastreek 21, Dokkum,

Rotterdam: Pr. Julianalaan 49,

Venlo: Groenstraat 244,

Amsterdam: Titiaanstraat 33',

Den Bosch: Buxtelseweg 48, Vught,

Eindhoven: Kruisakker 76,

Groningen: Vondellaan 138,

Haarlem: Da Costalaan 46, Driehuis,

Hengelo: Fre rikshuislaan, 113, Almelo,

Maastricht: Passementsmakersdreef 30,

Utrecht: Boreelstraat 21, Hilversum,

Zutphen: Deventerweg 58,

Zwolle: Stevinstraat 9.

Nederlands Comité voor Geschiedkundige Wetenschappen kunnen zich tot 20
maart schriftelijk opgeven bij: Administratie N.C.G.W., Schubertlaan 126,
Leiden. Tegelijkertijd dienen zij f.10, -- over te maken op giro 13 67 62 t.n.v.
het N.C.G.W. te Leiden.

ZESTIENDE CONGRES VAN NEDERLANDSE HISTORICI

Het Zestiende Congres van Nederlandse Historici wordt gehouden op zaterdag 12 april 1969 te Amsterdam, Academie-gebouw, aanvang 10.30 uur.

Op dit congres wordt des morgens een algemene lezing gehouden, benevens zes sectie-lezingen, en 's middags eveneens zes sectie-lezingen.

Het programma luidt als volgt:

Algemene vergadering:

Prof. Dr. G. A. Lindeboom: De mysterieuze glans van Boerhaave's naam.

Sectie Cultuurgeschiedenis:

Dr. J. H. J. van der Pot: Veranderingen in de waardering van de technische vooruitgang.

Pater Gerlach: Nieuw zicht op Jeroen Bosch.

Sectie Economische geschiedenis:

Prof. Dr. J. H. van Stuyvenberg: Onderwerp nader aan te kondigen.

Sectie Geschiedenis van de oorlog:

D.C.J. Bevaert: De Commissaris van de monsterringhe, zijn taak
bij de opbouw van het Staatse Leger in de 16e eeuw.

Ir. H. Th. Bussemaker: De invloed van de technische ontwikkeling
op het verloop van de Tweede Wereldoorlog.

Sectie Kerkgeschiedenis:

Drs. J. van Herwaarden: Bedevaarten en kritiek daarop tot in de eerste helft van de zestiende eeuw.

Dr. G.J. van de Poll: Marxisme-Christendom, confrontatie en uitdaging.

Sectie Rechtsgeschiedenis:

Prof. Mr. H. van den Brink: Genesis 23: Abrahams koop.

Sectie Sociale geschiedenis:

Dr. L. Buning: **Ds. Jan Derk Domela Nieuwenhuis Nyegaard**, een figuur uit het radicale activisme en de H  el-Nederlandse beweging.

Drs. D. Th. Kuiper: Enkele hypothesen betreffende het proces van élite-vorming in de gereformeerde emancipatie-groepering.

Sectie Zeegeschiedenis:

F. C. van Oosten: Stoomboten aan het begin van hun ontwikkeling.

Drs. Ph. M. Bosscher: De ontwikkeling van Hoorn als basis van
maritieme macht tot 1578.

Degenen die aan dit congres willen deelnemen, maar geen lid zijn van het

Een serie prachtig verzorgde boeken, die zeer geschikt is als inleiding tot de 'oude' geschiedenis.

De Egyptenaren

De Grieken

De Romeinen

De Noormannen

De Chinezen

De Indianen

door C. A. Burland

Uit het Engels bewerkt voor Nederland
door Ton Oosterhuis

Uit de pers:

'Ze geven juist die informatie over de historie van een land en volk, die voor een algemene oriënterende kennis (bijv. scholieren) van belang is.'

(Gooi- en Eemlander)

'Een op goed instructief cultureel peil staande serie, waaraan de jongeren zeker veel hebben, daar op eenvoudige, boeiende wijze over het leven, het werken, de gewoonten van deze volken wordt verteld. De illustraties dragen veel tot beter begrip bij.'

(Dagblad voor de Zaanstreek)

Prijs per deel gebonden f 5,90

Bijbehorende werkblocs - à 50 vel tweezijdig bedrukt - f 4,95 per stuk

Proefvel beschikbaar.

NIJGH & VAN DITMAR

(verkrijgbaar in de boekhandel)

*Zijn kunst is een antwoord op de vloed van miserabilisme,
die ons dagelijks overstroomt*

Dit is een van de kernachtige zinnen van de heer J. N. van Wessem, waarmee hij de portretschilderkunst van Sierk Schröder inleidt.

Het werk van Sierk Schröder is nog te veel met het heden verbonden om reeds 'geschiedenis' genoemd te mogen worden, maar het is van een kwaliteit dat het ongetwijfeld met ere zijn plaats gaat innemen in de kunstgeschiedenis.

Daarom is het boek dat wij hierbij aankondigen:

SIERK SCHRÖDER

ongetwijfeld een werk dat de belangstelling heeft van de lezers van dit tijdschrift. Het boek bevat 40 reproducties uit het oeuvre van Schröder, voorafgegaan door de reeds genoemde inleiding van J. N. van Wessem. De omvang van tekst en platen samen is 102 blz. De prijs is f 30,— gebonden in linnen band.

Een uitgave die zich uitstekend leent als geschenk van voornaam karakter.

Behalve een aantal schetsen zijn de volgende reproducties opgenomen:

1. Baby, olieverf - 1943	22. Maria slapend, pastel en krijt - 1952
2. Baby, olieverf - 1943	23. Ellen, krijt - 1965
3. Ruth, olieverf - 1946	24. Krab, pastel en waterverf - 1963
4. Kinderportret, olieverf - 1950	25. Kreeft, gewassen pentekening op linnen - 1963
5. Dirk Nijland, olieverf - 1952	26. Draperiestudie, gewassen inkttekening op linnen - 1963
6. Vrouwenportret, olieverf - 1950	27. Tegenlicht, gewassen inkttekening - 1963
7. Prof. Dr. F. C. Gerretson, olieverf - 1950	28. Meisjesportret, gewassen tekening - 1961
8. Detail van afb. 7	29. Model met draperie, houtskool op getint papier - 1966
9. Vrouwenportret, olieverf - 1959	30. Meisjesportret, gewassen tekening - 1961
10. Portret van een jonge man, olieverf - 1958	31. Liggend naakt, krijt - 1957
11. Cees Bantzinger, olieverf - 1963	32. Schets, krijt - 1957
12. Mevrouw K., olieverf - 1963	33. Rugnaakt, houtskool op getint papier - 1966
13. Theo Swagemakers, olieverf - 1963	34. Zittend naakt, houtskool - 1966
14. Profiel, pastel - 1966	35. Portretstudie, houtskool - 1966
15. De bonte deken, pastel - 1966	36. Portret van een jonge vrouw, houtskool op getint papier - 1966
16. Voor de spiegel, pastel - 1966	37. Vrouwenportret, houtskool (detail) - 1966
17. Vrouw in interieur, aquarel - 1958	38. Zelfportret, Siberisch krijt - 1964
18. Vrouw met peignoir, olieverf op papier - 1963	39. De moeder van de schilder op haar sterfbed, potlood - 1962
19. Naakt, olieverf op papier - 1963	40. De moeder van de schilder op haar sterfbed, potlood - 1962
20. Model voor een spiegel, pastel - 1966	
21. Studieblad, houtskool op getint papier - 1955	

Verkrijgbaar bij de boekhandel en bij de uitgever

SPRUYT, VAN MANTGEM & DE DOES N.V. — LEIDEN
